

ANNELIES REDDE HENRI'S LEVEN

Kantje boord

Annelies (48) en Henri (34) werken al jaren voor hetzelfde bedrijf, maar ontmoeten elkaar pas voor het eerst op de noodlottige ochtend van 7 november 2005. Een zwaar bedrijfsongeval brengt hen samen. "Henri lag in een grote plas bloed tussen twee trappen in. Op de plek waar ooit zijn arm had gezeten, zat nu een gapend gat."

Tekst: Elke Wolferink-van der Heyden - Fotografie: Angeline Swinkels

Zij is sociaal en biedt gevraagd én ongevraagd haar hulp aan. Haar impulsiviteit is aandoenlijk, maar tegelijk haar valkuil. Ze is gevoelig, maar omdat ze goed kan relativeren, is ze niet snel emotioneel. Haar gezonde nieuwsgierigheid maakt dat ze veel weet van alles en iedereen om haar heen. Ze laat zich niet snel uit het veld slaan en is doorgaans opgewekt.

Hij is zeer hulpvaardig en daarmee stelt hij zichzelf op de achtergrond. Anderen gaan bij hem altijd voor. Hij is een absolute doorzetter en bovendien heel ambitieus. Zijn leergierigheid komt daarbij goed van pas. Hij staat bekend als een nuchtere persoonlijkheid met de nodige droge humor en ironische zelfspot.

Tijdens een moment van leven of dood kruisen de levens van Annelies en Henri elkaar. Op 7 november 2005, een najaarsochtend als alle andere. Althans, zo leek het. Voor dag en dauw reed Henri naar zijn werk. Om zes uur begon zijn dienst in het veevoederbedrijf. Zoals iedere maandagochtend liep hij de nog rustige fabriekshal binnen om de machines schoon te maken. Een routineklus, die hij al vele malen had uitgevoerd aan de dan nog stilstaande machines.

Henri vertelt: "Nadat ik mijn stofjas had aangetrokken, begon ik aan deze taak, zodat de machines straks weer hun werk konden doen. Ik zat net met mijn hele arm in een van de apparaten om ook de uiterste hoekjes goed te kunnen reinigen. Op dat ogenblik begon de as, zonder enige waarschuwing, te draaien. Het volgende moment lag ik op mijn rug op de grond. Ik was overrompeld en besepte niet wat er was gebeurd. Alle machines stonden nog stil, alleen deze ene draaide op volle toeren en dat klopte niet."

Ik probeerde overeind te komen, maar kon me gek genoeg niet afzetten met mijn rechterarm. Mijn hoofd draaide naar rechts. Ik zag alleen rafels van mijn stofjas en een grote wond. De machine had in een fractie van een seconde mijn hele arm afgerukt, nog voordat ik daar iets van had kunnen voelen. Ik begon meteen te roepen. Achteraf verbaast het me dat ik zo scherp was en niet in paniek raakte. Voor mijn gevoel riep ik de longen uit mijn lijf, maar tegelijk was ik me bewust van het feit dat er op dit tijdstip niet veel mensen in de fabriek waren. Hoe het me is gelukt, weet ik niet meer, maar met veel moeite ben ik overeind gekomen. Ik moet hier weg, maalde het door mijn hoofd. Ik moet naar een plek in het bedrijf waar meer mensen zijn. Ik móét ervoor zorgen dat ze me vinden voordat ik het bewustzijn verlies. Of nog erger, voordat ik doodbloed. Met die helderheid van geest ben ik vier trappen af gestrompeld. Eindelijk zag ik een collega en op dat moment zakte ik op een plateau tussen twee trappen in elkaar. Maar deze collega, die altijd had geroepen dat hij bij het zien van één druppel bloed zou bezwijken, rende heel hard weg. Mijn vertrouwen was direct verdwenen. Mijn hoop op redding. Ik probeerde weer overeind te komen. Ik moest en zou iemand anders bereiken. Maar wat ik ook probeerde, alle kracht was uit mijn lichaam verdwenen."

In een ander gedeelte van het bedrijf stroomde inmiddels het kantoorpersoneel binnen. Annelies vertelt: "Het liep tegen half acht en na een heerlijk weekend ging mijn werkweek weer beginnen. Ik hing mijn jas op, liep naar mijn bureau en startte de computer op. Ik was nog maar net aan het werk toen een collega uit de fabriek met een hoop kabaal

'Ik was blij met Annelies' nuchtere en accurate handelen'

de afdeling op kwam en alarm sloeg. Hij stooft op me af en sleurde me van mijn stoel. Als EHBO'er kreeg ik wel vaker opgelopen schrammetjes onder ogen, die ik meestal kon afdoen met wat jodium en een pleister. Maar ik merkte aan alles dat dit veel groter was. Ik snelde met hem mee en al rennend naar de fabriekshal deed hij zijn verhaal. In het voorbijgaan trok ik de verbandkoffer nog van de muur, in de veronderstelling dat ik die op de plek des onheils kon gebruiken.

Uiteindelijk bereikten we Henri. Hij lag in een grote plas bloed tussen twee trappen in. Henri was gelukkig nog bij kennis. We hadden direct oogcontact. Zonder woorden begrepen we allebei dat het van groot belang was dat hij wakker zou blijven. Dus ben ik tegen hem gaan praten, terwijl ondertussen in sneltreinvaart al mijn EHBO-lessen aan me voorbijflitsten. Er viel helaas niets meer af te binden, maar hij had wel een groot gapend gat bij zijn schouder, de plek waar ooit zijn arm had gezeten. Het voornaamste was nu om het bloed dat nog door zijn lichaam stroomde er ook in te houden.

Ik rolde hem op zijn zij met de wond naar boven.

'Later besepte ik pas goed wat voor vreselijks er was gebeurd, ik begon over mijn hele lichaam te trillen'

Binnen no time had ik schone doeken geregeld die ik als een grote prop op de wond drukte. Met mijn hele gewicht ben ik boven op Henri's schouder gaan hangen. Nog altijd waren Henri en ik in gesprek. We hadden het over alledaagse dingen en kletsten over alles wat in me opkwam. We waren allebei heel kalm. Bizar eigenlijk. Hij vertelde me zelfs tot in detail waar we zijn arm in de fabriek konden vinden. En hij grapte dat hij het jammer vond dat hij juist zijn rechterarm moest missen. Hij was liever zijn linkerarm kwijtgeraakt.

De professionele hulptroepen die waren ingeschakeld, konden elk moment arriveren. Iedereen was in rep en roer. Er stonden mensen te wachten bij de ingang van het bedrijf om de hulpdiensten op te vangen. Ik gaf twee collega's de opdracht om Henri's arm uit de machine te gaan halen. 'Och, daar komt mijn arm aan', zei Henri met een lachje. Ik keek op en zag dat één van de collega's de arm als een baby'tje heel voorzichtig in zijn armen hield.

Kort daarna verschenen de ambulancebroeders. Zij zouden het van me overnemen. Ik wilde opstaan en plaatsmaken, maar kreeg de opdracht om met Henri te blijven praten en hem bij bewustzijn te houden."

Henri: "Ik was enorm dankbaar dat de collega die me had gezien niet was flauwgefallen en dat hij hulp was gaan halen. En wat was het fijn om even later Annelies te zien! Ik was blij met haar nuchtere en accurate handelen. Al die tijd had ik geen enkele pijn gevoeld. Wellicht door de adrenaline en endorfine die door het ongeluk in mijn lichaam waren vrijgekomen. Dat moet verdovend gewerkt hebben en daardoor werd het gevoel tijdelijk geblokkeerd. Maar toen ik de ambulancebroeders zag, voelde ik opeens ook de helse pijn. Gelukkig kreeg ik meteen pijnstilling. En hoe dankbaar ik Annelies ook was voor haar fantastische en levensreddende handelen, bij het zien van het medische personeel kwam er een rust over me. Een diep vertrouwen dat ik in goede handen was.

De traumahelikopter arriveerde en daarna ging het licht uit. Net voor vertrek ben ik onder narcose gebracht. Daar heb ik later nog wel over 'geklaagd'. Gaat mijn jongensdroom om een helikoptervlucht te maken eindelijk in vervulling en dan kan ik het niet eens navertellen." Henri schiet in de lach.

Annelies: "De traumahelikopter steeg op en daar stond ik dan, buiten, met het bloed van Henri nog op mijn handen. Opeens besepte ik wat voor vreselijks er was gebeurd en ik begon over mijn hele lichaam te trillen. Toch duurde dat niet lang. We kregen goede nazorg van de ambulancebroeders die waren achtergebleven en verzamelden ons in de kantine. Ook de politie en slachtofferhulp waren hierbij aanwezig. We kregen complimenten voor ons handelen en hebben veel, heel veel gepraat. Iedereen had iets te vertellen vanuit een andere invalshoek. Iedereen ging anders met zijn schrik en verdriet om. Sommigen hadden een schuldgevoel en vroegen zich af waarom zij niet hadden gehandeld. Het was goed en fijn om dit te delen, zodat we het samen konden verwerken. We hadden elkaar hiervoor nodig.

Ik ben nog even teruggegaan naar de plek waar Henri had gelegen, om de plas bloed op te ruimen. Uit respect voor Henri en om te voorkomen dat iemand zou uitglijden. Maar al snel kreeg ik te horen dat ik alles moest laten liggen omdat er een onderzoek van de arbeidsinspectie zou volgen. Die dag werd de fabriek vanwege dat onderzoek stilgelegd.

Ten tijde van het ongeval bleek er een computerstoring te zijn geweest in de machinekamer. Om die storing te verhelpen, moest er een resetknop worden ingedrukt. Zo was de procedure. Niemand had kunnen voorzien dat daarbij juist die ene machine waar Henri aan bezig was in werking gesteld zou worden. Degene die de resetknop had bediend, voelde zich intens schuldig en zat er helemaal doorheen.

Kort daarna ben ik samen met de bedrijfsleider naar Henri's ouders gegaan om hen te informeren. Ik zie het gezicht van zijn vader nog voor me toen hij de deur opende. 'Henri is toch niet dood, hè?' vroeg hij met gebroken stem. De paniek stond in zijn ogen te lezen. Snel brachten we Henri's ouders op de hoogte van de kritieke toestand waarin hun zoon verkeerde. Daarna vertrokken ze met spoed naar het ziekenhuis.

Aangedaan door alles wat ik die dag had meegeemaakt, kon ik die avond geen hap door mijn keel krijgen. Toevallig had ik diezelfde avond een herhalingsles van EHBO. Het liefst liet ik het een keer tje schieten, maar ik ben uiteindelijk toch gegaan. Nogmaals kon ik mijn verhaal vertellen. En ik kon de medecursisten vertellen dat die lessen écht van levensbelang kunnen zijn. Dat er in dit soort situaties een film in je hoofd gaat draaien van hetgeen we daar hebben geleerd. Dat het daadwerkelijk lukt om in een noodtoestand razendsnel en doelmatig te handelen. Dat je erin slaagt om het overzicht te bewaren omdat je daarvoor getraind bent. Ik kon als geen ander bevestigen dat een EHBO-certificering van grote waarde is. Het is belangrijker dan mensen vaak beseffen. Goede hulp bieden kan van cruciaal belang zijn en zelfs een leven redden! Daar zou meer aandacht voor mogen zijn. Het was goed dat ik die avond naar de bijeenkomst was gegaan. Op deze manier kon ik het verwerken.

Een dag later ben ik samen met de ouders en de zus van Henri in de fabriekshal de plek van het ongeluk gaan bekijken. We hebben de bewuste machine gezien, die Henri in een fractie van een seconde gehandicapt had gemaakt. En we hebben de route gelopen die Henri gelopen had, op zoek naar hulp. Door al deze informatie te verzamelen, kregen we meer grip op de situatie."

Henri: "Ik had enorm veel bloed verloren en begreep later dat ik het maar net had gered. In het ziekenhuis ben ik meteen geopereerd. De arm, die was meegekomen, konden ze helaas niet sparen. De grote wond aan mijn schouder werd gedicht met

Wat zou jij doen?

Een ongeval komt altijd onverwacht, veel mensen weten niet hoe ze een slachtoffer moeten helpen. Ze doen daarom niks, of ze doen iets verkeerd. Als jij niet machteloos wilt toekijken bij iemand die in ernstige nood is, dan moet je ervoor zorgen dat je weet wat je moet doen.

- Je zou bijvoorbeeld een EHBO-cursus kunnen gaan volgen. Op www.rodekruis.nl/ehbo/ehbo-cursussen kun je vinden waar bij jou in de buurt cursussen gegeven worden en wat je er precies kunt leren. Je vindt daar ook welke zorgverzekeraars die cursussen vergoeden.
- Je telefoon heb je meestal wel bij je. Via de gratis EHBO-app voor smartphones heb je altijd EHBO-kennis op zak. De app geeft je kort en bondig instructies bij verschillende ongevallen. Met de app kun je ook de route vinden naar de dichtstbijzijnde EHBO-post in een ziekenhuis.

De app is gratis te downloaden via de App-winkel van jouw telefoon, of via www.rodekruis.nl/eerste-hulp

huid afkomstig van mijn bovenbeen. Om drie uur 's nachts ben ik heel even bijgekomen. Ik zag dat mijn ouders en mijn zus er waren, voordat ik weer wegzakte in een diepe slaap. De volgende ochtend was het gevaar geweken en werd ik van de intensive care overgebracht naar de afdeling."

Annelies: "De laatste keer dat ik Henri had gezien,

'Bij alles wat ik deed liep ik tegen praktische problemen aan. Ik werd boos op mezelf als iets me niet lukte'

had hij in een plas bloed gelegen. Toen ik hem in het ziekenhuis opzocht, was ik blij dat ik hem nu in een heel andere hoedanigheid zag. Opgewekt en levendig. De nuchtere Henri. Uiteindelijk hebben we de medewerker van de machinekamer ook mee naar het ziekenhuis gekregen. Want alleen Henri kon het immens grote schuldgevoel bij hem wegnemen."

Henri's lichamelijke herstel verliep voorspoedig. Alles genas goed en na tweeënhalve week werd hij ontslagen uit het ziekenhuis. "Het geestelijke herstel had wat meer voeten in de aarde. Bij alles wat ik deed, liep ik tegen praktische problemen aan. Probeer maar eens met één hand brood te smeren, iets af te drogen of een verlengsnoer op te rollen. Ik werd boos op mezelf als iets me niet lukte.

'Zij was er op het juiste moment!'

Ogenschijnlijk simpele handelingen waren niet langer vanzelfsprekend. Toch ben ik nooit kwaad geweest op de situatie. Het was een ongeluk waar ik toevallig bij betrokken was. Voor hetzelfde geld was het een collega overkomen. Wat dat betreft accepteerde ik mijn lot gelaten. Ik was me ervan bewust dat ik met klagen niet alleen mezelf tekort zou doen, maar ook de mensen om me heen. Die slachtofferrol past niet bij me en gaandeweg werd ik steeds creatiever.

Ik ben dan misschien uiterlijk niet meer compleet, maar ik ben nog altijd dezelfde Henri. Met het

'Ik vraag me stiekem wel eens af hoe het afgelopen zou zijn als Annelies er niet was geweest.'

verschil dat ik nu het stempel 'gehandicapt' met me meedraag. Maar zo wil ik niet gezien worden. Natuurlijk ben ik reëel en weet ik dat ik niet alles meer kan, maar in mijn hoofd mankeer ik niks. Mijn wilskracht en creativiteit brengen me ver. Zo heb ik het skiën ook niet opgegeven. Sterker nog, ik heb inmiddels mijn diploma voor skileraar gehaald. Het is magisch om die witte bergen af te suizen. Als gediplomeerd skileraar is het mijn volgende uitdaging om nog meer gradaties hierin te gaan behalen. Voorlopig niet met het doel om les te gaan geven, maar om mijn eigen grenzen te verkennen. Wat be-

treft mijn grote hobby - het sleutelen aan brommers, auto's en tractoren - heb ik wel wat vrijheid moeten inleveren. Voor ieder boutje dat je wilt aandraaien, heb je immers echt twee handen nodig. Samen met een vriend kom ik een heel eind. Maar lekker in mijn eentje rommelen aan zo'n motor is er helaas niet meer bij."

Henri weet op een nieuwe manier zijn leven in te richten. Hij is zelfs weer aan het werk gegaan bij het bedrijf waar hij zijn rechterarm verloor. Wat wenigen van hem weten, is dat hij voortdurend met fantoompijn leeft. Dat is een soort pijn die voorkomt bij veel mensen bij wie een lichaamsdeel is geamputeerd. Wetenschappers gaan uit van een abnormale activiteit bij de zenuwuiteinden van de stomp. Anderen zijn van mening dat volgens de hersenen het geamputeerde lichaamsdeel nog aanwezig is en dus pijn doet. Een stekend, prikkend, krampend of brandend gevoel. Henri ervaart iedere seconde van de dag deze zinloze pijn, waar hij niets tegen kan doen. Een pijn die heel veel energie opslokt.

Henri: "Het leven met slechts één arm is zo slecht nog niet, maar het leven met een laag energieniveau vreet aan me. Rust is de enige remedie om het enigszins draaglijk te maken. Met die wetenschap weet ik van het leven te genieten."

Annelies: "Nog geen vier maanden na het ongeluk is Henri weer bij ons komen werken. Hij is afgekeurd voor het werk in de fabriek en werkt tegenwoordig op de planning. Op 7 november 2006, exact een jaar na het ongeluk, werd ons gevraagd of we niet vrij wilden zijn. We hadden zelf niet eens stilgestaan bij die datum. Henri en ik zijn toch maar samen even koffie gaan drinken. Laconiek als we zijn, hebben we er eigenlijk niet veel woorden aan vuilgemaakt en de rest van de dag hebben we gewoon gewerkt."

Henri: "Toch schiet het wel eens door mijn hoofd hoe het afgelopen zou zijn als Annelies er niet was geweest."

Maar Annelies was er, op het juiste tijdstip, op de juiste plek. Zij maakte voor haar collega het verschil tussen leven en dood. ■

Wil je reageren op dit verhaal?

Mail o.v.v. '1216 Annelies en Henri' naar redactie@mijngeheim.nl. Je kunt ook je eigen verhaal vertellen op www.mijngeheim.nl.